

Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused olemasolevatele laenudele

Kehtib alates 01.03.2022

Teenuse tingimused on kehtestatud ettevõtlike toetamise ja laenude riikliku tagamise seaduse, Vabariigi Valitsuse 28.04.2020 määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ (edaspidi Vabariigi Valitsuse määrus nr 31) alusel.

Käenduse eesmärk on võimaldada olemasolevatele laenudele tavapärasest pikemat maksepuhkust (vähemalt 6 kuud) ja lõpptähtaja pikendamist likviidsuse tagamiseks COVID-19 puhangust tingitud ajutiste raskuste ületamiseks. Käendusega on võimalik tagada laenu- või liisingulepingust tulenevaid ettevõtja kohustusi.

Teenuse tingimustele vastava käenduse saamiseks esitab pank või liisinguandja Ettevõtlike ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi Sihtasutus) kodulehel asuva taotluse või annab käenduse Sihtasutuse poolt pangale või liisinguandjale antud volituse alusel. Pank või liisinguandja tagavad, et Sihtasutuse nimel käenduse andmisel või käenduslepingu muutmisel on taotleja vastavus alltoodud tingimustele dokumentaalselt tõendatav. Pank või liisinguandja on kohustatud säilitama tingimuste täitmist tõendavad dokumendid.

Teenuse kasutamisega kaasneb riigiabi, mille andmisel juhendatakse Euroopa Komisjoni 19.03.2020 teatise „Riigiabi ajutine raamistik majanduse toetamiseks praeguse COVID-19 puhangu kontekstis“ (koos järgnevate muudatustega, millistest seni viimane on kinnitatud 18.11.2021; edaspidi riigiabi ajutine raamistik) jaotisest 3.2. Teenuse tingimusi rakendatakse pärast Euroopa Komisjoni vastava riigiabi loa saamist.

Tingimused ettevõtjale	<ul style="list-style-type: none">– Laenu taotleja on kandnud Eesti Vabariigi äriregistrisse ja nõutud andmed on äriregistrile esitatud.– Ettevõtja¹ on esitatud finantsprognoside kohaselt pikas perspektiivis jätkusuutlik ning maksejõuline.– Ettevõtja ei olnud raskustes olev ettevõtja² 31.12.2019 või käenduse taotlemise seisuga. Ettevõtjal puudusid 12.03.2020 seisuga krediidiasutustele ületähtajalised võlgnevused ja riiklike maksude maksuvõlad või on need käenduse taotlemise seisuga tasutud või ajatatud.– Ettevõtja on täitnud käenduse taotlemise seisuga maksudeklaratsioonide ja majandusaasta aruannete esitamise kohustuse.– Ettevõtja kohustub teavitama Sihtasutust, kui ta on COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikust põhjustatud kriisi tõttu saanud toetust teistest meetmetest, muudest riigieelarvelistest vahenditest või kohaliku omavalitsuse üksuselt.
------------------------	--

¹ Ettevõtja on äriseadustiku kohaselt äriühing (täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu) ning füüsiline isik, kes pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ning kellele kaupade müük või teenuste osutamine on püsiv tegevus. Ettevõtjale teenuse tingimustes kehtestatud tingimused kehtivad laenu taotleja ja konsolideeritult temaga seotud ettevõtjate kohta. Seotud ettevõtjate määramisel lähtuvad pank ja liisinguandja oma sellekohasest sisemisest regulatsioonist.

² Nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 lõikes 18 (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1). Raskustes olevaks ei loeta väikest või keskmise suurusega ettevõtjat (VKE), kes on tegutsenud alla 3 aasta. Rohkem kui 3 aastat tegutsenud ettevõtja ei tohi olla kaotanud üle poole oma osa- või aktsiakapitalist (nimiväärtus + ülekurss). Kui ettevõtja ei ole VKE, kontrollitakse täiendavalt ettevõtja arvestuslikku finantsvõimendust kahe viimase aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud väiksem kui 7,5. Juhul, kui see tingimus ei ole täidetud, kontrollitakse ettevõtja EBITDA suhet intressimaksude kattevarasse viimase kahe aasta jooksul. Ettevõtjat ei loeta raskustes olevaks, kui see näitaja on vähemalt ühel aastal olnud suurem kui 1. Ettevõtja on igal juhul raskustes, kui tema suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

Sihtasutuse käenduse ulatus	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 50% tagatavast laenust. – Juhul kui Sihtasutuse erakorraliste käenduste ja/või erakorraliste laenude summa ettevõtja kohta, koos teiste Vabariigi Valitsuse määruse nr 31 § 10 kohaselt kriisimeetmetena rakendatavate finantsinstrumentidega (käendused, laenud, võla- ja vahetusvõlakirjade, aktsiate või osade märkimine ja omandamine), kokku on vähemalt 10 000 000 eurot, rakendatakse ettevõtjale Eritingimusi (vt Eritingimused dokumendi lõpus). Seotud ettevõtjate puhul kehtib limiit ettevõtjate grupi kohta tervikuna. – Käenduse ulatus liisingust tulenevale kohustusele arvutatakse käibemaksuta summast. – Sihtasutuse maksimaalne vastutus teenusetingimuste „Erakorralise proportsionaalse käenduse tingimused olemasolevatele laenudele“ ning „Erakorralise fikseeritud käenduse tingimused olemasolevatele laenudele“ alusel panga ja liisinguandja ees on limiteeritud ega ületa 50% panga ja liisinguandja poolt nimetatud teenuste raames alates 30.03.2020 väljastatud käenduste kogusummast. – Sihtasutuse erakorraliste käendustega tagatavad laenud ja Sihtasutuse erakorralised laenud³, mis on antud kooskõlas riigiabi ajutise raamistikuga, on kokku piiratud summaga, mis ei ületa ettevõtja kahekordset 2019. aasta palgakulu koos sotsiaalmaksuga või 25% ettevõtja 2019. aasta käibest. Sihtasutuse erakorralise käendusega tagatava laenu ja Sihtasutuse erakorralise laenu maksimaalse summa määramisel võetakse aluseks ettevõtja palgakulu ja käive 2019. aastal lõppenud majandusaasta kinnitatud aruande või Maksu- ja Tolliameti andmetel. – Käendussumma väheneb proportsionaalselt laenu- või liisingusumma vähenemisega. 	
Käendatavad laenud ja nende tingimused	<ul style="list-style-type: none"> – Käendatav laen käesolevate teenusetingimuste tähenduses on laen, laenulemiit, arvelduskrediit ja liising (välja arvatud kasutusrent). – Käendatakse vaid neid olemasolevaid laene, millele võimaldatakse kokku vähemalt 6-kuulist maksepuhkust maksepuhkuse andmisest alates, mis on antud panga või liisinguandja poolt pärast 29.02.2020 seoses COVID-19 puhanguga. Tagasimaksegraafikuta laenude tähtaja pikendamist loetakse maksepuhkuse andmiseks. – Käendataval laenul saab olla ainult üks kehtiv Sihtasutuse käendus. – Käendatava laenu intressimäär ei või olla kõrgem kui 6 kuu EURIBOR + 6% aastas (antud kontekstis ei ole EURIBORi arvestuslik väärtus kunagi väiksem kui 0) ja lepingu muutmise tasu kõrgem kui 1% käendatava laenu summast. Pank või liisinguandja ei või käendatavale laenule kehtestada kõrgemat intressimäära kui 150% 01.03.2020 kehtinud intressimäärast. – Käendus lühemale kui 3-kuulisele laenule on lubatud üksnes Sihtasutuse igakordse otsuse alusel. 	
Käenduse kehtivus	<ul style="list-style-type: none"> – Käenduse kehtivus on kuni 72 kuud. – Käenduslepingut on riigiabi ajutise raamistiku raames võimalik sõlmida ja muuta kuni 30.06.2022. Alates 01.07.2022 lähtutakse käenduse muutmisel kehtivatest riigiabi reeglitest. Sihtasutuse käenduse andmise otsus kehtib 90 kalendripäeva, kui Sihtasutuse otsuses ei ole märgitud teisiti, kuid mitte kauem kui 30.06.2022. 	
Lepingutasu	Käenduse andmise otsustab/käenduslepingu koostab pank või liisinguandja	Käenduse andmise otsustab/käenduslepingu koostab Sihtasutus
	– Lepingutasu ei ole.	– 0,2% käendussummal, minimaalselt 30 eurot.

³ Kui ettevõtja kasutab sarnaseid teenuseid Maaelu Edendamise Sihtasutuse poolt, kehtivad piirangud ühiselt.

Lepingu muutmise tasu	– Lepingu muutmise tasu ei ole.	<ul style="list-style-type: none"> – 0,2% käendussummal, minimaalselt 30 eurot. – Lepingu riski mittesuurendavate tehniliste tingimuste⁴ või majanduslikku sisu mitteomavate või väheoluliste tingimuste muudatuste puhul arvutatakse lepingu muutmise tasu järgnevalt: <ul style="list-style-type: none"> ○ Käenduse jääk/summa kuni 50 000 eurot: tavapärase lepingu muutmise tasu; ○ Käenduse jääk/summa üle 50 000 euro: 100 eurot + 0,002% käenduse jäägilt/summal, maksimaalselt 500 eurot.
Lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasu	– Käenduse ennetähtaegse lõpetamise tasu ei ole.	
Käendustasu	Väikese ja keskmise suurusega ettevõtjale⁵	Suurettevõtjale⁶
	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 12-kuulise käenduse korral 0,25% käenduse jäägilt aastas. – 12- kuni 36-kuulise käenduse korral 0,5% käenduse jäägilt aastas. – Pikema kui 36-kuulise käenduse korral 1% käenduse jäägilt aastas. 	<ul style="list-style-type: none"> – Kuni 12-kuulise käenduse korral 0,5% käenduse jäägilt aastas. – 12- kuni 36-kuulise käenduse korral 1% käenduse jäägilt aastas. – Pikema kui 36-kuulise käenduse korral 2% käenduse jäägilt aastas.
Tasude arvestamine	– Arvelduskrediidi ja korduvkasutusega laenulimiidi puhul arvestatakse tasusid limiidi käendusega tagatud osalt.	

Taotlemine

Sihtasutus võtab käenduse taotluseid vastu kuni 31.05.2022.

Käendust ei anta järgnevate tegevuste ja ettevõtjate rahastamiseks:

- Põllumajandustoodete esmatootmine, kalandus ja vesiviljelus ning metsamajandus.
- Finants- ja kindlustustegevusega tegelevad ettevõtjad (EMTAK K-jagu).
- Tubaka (ning sellega seotud toodete) valmistamine, töötlemine ja turustamine.
- Maanteekaubavedudel kasutatavate transpordivahendite ja seadmete soetamine.
- Sõiduautode soetamine. Tarbesõidukite ning liikurmasinate soetamine on lubatud üksnes Sihtasutuse igakordse otsuse alusel.
- Kinnisvara arendamise ja soetamise projektidele müügi ja väljarentimise eesmärgil. Erandina on lubatud osa pindadest välja rentida tingimusel, et kinnisvara arendamine või soetamine on toimunud ettevõtja enda või tema tütar- ja sidusettevõtjate muu majandustegevuse tarbeks ning rendi

⁴ Tehnilised tingimused on need, mille muutmine tingimuse sisu ega selle eesmärgi täitmist ei muuda. Vastava muudatuse vajadus võib tekkida väga erinevatel põhjustel, alates trükiveast kuni õiguslike nüanssideni, mis otsuse tegemise ajaks ei olnud selgunud või mida ei jõutud täpsustada. Majanduslikku sisu mitteomavate või väheoluliste muudatustega on tegemist juhtudel, kui vabastatakse tagatispaketist väheväärtuslik või väärtusetu tagatisvara.

⁵ Väikese ja keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, kellel on vähem kui 250 töötajat ja kelle aastakäive ei ületa 50 mln eurot ja/või bilansimaht ei ületa 43 mln eurot nagu on määratletud komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (üldine grupirendi määrus)) I lisas.

⁶ Suurettevõtja on ettevõtja, kes ei ole väikese ja keskmise suurusega ettevõtja grupirendi määruse tähenduses.

laekumised ei ületa 30% ettevõtja aastakäibest (piirang ei kehti tütar- ja sidusettevõtjatele rentimisel).

- Hasartmänguvaldkonnas tegutsevale ettevõtjale.
- Valdkonnad, mis on seotud pornograafiaga, andmete ebaseadusliku alla laadimisega ning ebaseadusliku ligipääsu võimaldamisega andmevõrkudele.
- Teadus- ja arendustegevus tervishoiu valdkonnas, mille eesmärk on teaduslikul või ravi eesmärgil inimeste kloonimine või geneetiliselt muundatud organismide arendamine.

Avalikustamine

Riigiabina kantakse laenusumma riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

Sihtasutus avalikustab vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 31 oma veebilehel antud käenduse kohta järgmised andmed:

1. laenusaaja nimi;
2. meetme nimetus;
3. laenusumma;
4. laenu tagastamise aeg.

Eritingimused, kui riigi poolt rakendatavate finantsinstrumentide summa ettevõtja konsolideerimisgrupi kohta on 10 miljonit või rohkem

1. Laenuaotleja peab tõendama, esitades potentsiaalsete finantseerijate asjakohased seisukohad, et tal ei ole võimalik muude allikate abil täiendavaid finantsvahendeid kaasata või oleks see ebamõistlikult kulukas.
2. Laenuaotleja peab taotluses veenvalt näitama, kuidas vastav laen aitab kaasa tema tegevuse jätkusuutlikkusele, esitades restruktureerimise kava ja vastavasisulised finantsprognoosid vähemalt laenu tähtaja lõpuni.
3. Laenuaotleja esitab Sihtasutusele finantseeritava projekti sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi, mis tõendab ettevõtja või projekti olulist mõju Eesti majandusele, majandussektorile või regioonile ja võimalikke negatiivseid sotsiaalseid tagajärgi või turutõrkeid, kui ettevõtja ebaõnnestub või projekt jääb teostamata. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüsi koostamisse peab olema kaasatud sõltumatu ekspert, kellel on varasem sotsiaalmajandusliku mõju hindamise kogemus. Sotsiaalmajandusliku mõju analüüs peab hõlmama vähemalt Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei "Mõjude hindamise meetodika"⁷ lisa 3 "Mõjude väljaselgitamise kontrollküsimustik" abil tuvastatud mõjude hinnangut.
4. Laenusaajal on keelatud laenu kasutamise või käenduse kestuse ajal ilma Sihtasutuse eelneva nõusolekuta:
 - a. kasumi väljavõtmine, omaaktsiate tagasiost ning kõik muud maksed omanikele (välja arvatud riik) omakapitalist;
 - b. kohustuse ennetähtaegne tagastamine kolmandatele isikutele;
 - c. tegevusalade laiendamine, välja arvatud juhul, kui finantsinstrumendi saaja juhtorgan on selle heaks kiitnud enne Vabariigi Valitsuse poolt 12.03.2020 eriolukorra välja kuulutamist;
 - d. samal tegevusalal tegutseva ettevõtja või ettevõtte omandamine või ühinemine;
 - e. jagunemine või olulises mahus varade võõrandamine;
 - f. juhtimistasude maksmine seotud osapooltele;
 - g. seotud osapooltele maksete tegemine kaupade või toodete ja teenuste eest ning finantseerimisinstrumentide teenindamiseks.

Sihtasutus peab vajaliku nõusoleku andmise kooskõlastama eelnevalt Vabariigi Valitsusega, juhul kui vastav nõue tuleneb Vabariigi Valitsuse määrusest nr 31.

⁷ <https://riigikantselei.ee/media/359/download>